

закладів щодо дисертаційних досліджень забезпечуючи суспільно-необхідні тематики шляхом затвердження рекомендованих напрямів наукової діяльності. За таким принципом підготовлені фахівці будуть затребуваними у певній сфері, а отримані наукові результати можна буде більш повноцінно впроваджувати в практичну діяльність.

### **Література:**

1. Жорнова О., Жорнова О. Науково-методичне забезпечення навчального процесу у вищій школі: усталені нормативи та сучасні вимоги. Вісник Книжкової палати. 2012. № 2. С. 1–4.
2. Луппа, В. (2017). Інноваційні методи підготовки юристів у ВНЗ. *Проблеми сучасної освіти*, (4). С. 188-193.
3. Лазарев М.О. Освітня технологія: еволюція поняття, концепцій і змісту в педагогічній науці та навчальній практиці. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2012. № 2. С. 90–104.
4. Смерницький Д.В. Адміністративно-правове регулювання науково-технічної діяльності в Україні : дис. ... док. юрид. наук. : 12.00.07. К., 2020. 636 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-501-6-55>

## **ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНИХ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ**

**Стратій Олексій Васильович**

*кандидат юридичних наук,*

*асистент кафедри кримінального права,*

*Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*

*м. Чернівці, Україна*

24 лютого 2022 року, не світ, а саме Україна, почала зазнавати і на жаль вже четвертий рік зазнає нищівних руйнувань від одвічного ворога, який розуміючи, що покарання за спричинені страждання від так званого цивілізованого світу не настануть, знищує все на своєму шляху. Війна, яка була розпочата терористичною федерацією проти народу України, змінила назавжди не тільки геополітичну ситуацію в світі, але й внесла радикальні зміни у повсякденне життя всіх громадян нашої держави. Безумовно, це стосується зокрема й вжиття заходів з відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження, в рамках

розслідування кримінальних правопорушень, вчинених в тому числі й на територіях, які окупували російські терористи.

Однак, навіть в умовах воєнного стану, відповідно до ст. 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Стаття 615-1 КПК України, регламентує порядок відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження в умовах воєнного стану. Частина перша зазначеної статті, передбачає те, що відновленню підлягають втрачені матеріали кримінального провадження, яке не завершилося направленням обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності до суду, а також матеріали кримінального провадження, в якому обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності направлено до суду, проте підготовче судове засідання не відбулося; судовий розгляд розпочато, проте рішення суду за результатами його розгляду не ухвалено; судом ухвалено рішення, проте воно не набрало законної сили. Одразу ж виникає запитання про правову позицію законодавця, щодо ухвалення судового рішення, яке не набрало законної сили, тобто це рішення не набрало законної сили, у зв'язку із чим? Адже сам по собі факт запровадження воєнного стану, що є перешкодою до набрання рішенням законної сили?

Відповідно до ч. 2 ст. 615-1 КПК України, матеріали кримінального провадження підлягають відновленню за рішенням слідчого судді, суду у разі надходження клопотання від прокурора або слідчого чи дізнавача, погодженого з прокурором, або від сторони захисту чи потерпілого, або за власною ініціативою суду, за умови наявності витягу з Єдиного реєстру досудового розслідування, або постанови про початок досудового розслідування винесеної у порядку, передбаченому ст. 615 КПК України, або ухвали про призначення судового розгляду, наявних у цьому кримінальному провадженні відповідних матеріалів фотозйомки, звукозапису відеозапису, та інших носіїв інформації, а також копій документів, засвідчених з використанням засобів кваліфікованого електронного підпису.

В ч. 4 ст. 615-1 КПК України, передбачено, що в клопотанні, з яким звертається заявник до суду, необхідно зазначити обставини втрати матеріалів кримінального провадження, однак, обставини можуть бути не тільки об'єктивного характеру, а й суб'єктивного, наприклад, посадова особа органу досудового розслідування, працівники суду,

прокурор, свідомо знищили матеріали кримінального провадження, а в сторони захисту, чи потерпілої особи її представника, законного представника, немає достатньої кількості документів, які суд вважає необхідними для відновлення матеріалів кримінального провадження.

Окрім того, ч. 2 коментованої статті, допускає відновлення матеріалів кримінального провадження на основі відповідних матеріалів фотозйомки, звукозапису, відеозапису та інших носіїв інформації, а також копій документів, засвідчених з використанням засобів кваліфікованого електронного підпису, проте дана частина норми статті, не зазначає ким повинні бути звершені дані фотозйомки, звукозапис, відеозапис та інші носії інформації, а це має важливе значення, оскільки, статті 84, 85, 86, 87 КПК України, регламентують, що є доказом, що є належним доказом, що є допустимим доказом, що є недопустимим доказом, оскільки відповідно до ч. 2 ст. 95 КПК України, суд не вправі обґрунтовувати судові рішення показаннями наданими слідчому, прокурору, або посилатися на них, крім порядку показань отримання показань, визначених ст. 615 цього ж кодексу, але з обов'язковим дотриманням частин 11, 12 даної статті, а як бути в тому випадку, якщо хід і результати проведення допиту були зафіксовані, однак, збереглися не на первинних засобах фіксації?

Окремо, слід відмітити і те, що коментована норма КПК України, не зазначає, котрий саме прокурор (чи той самий процесуальний керівник в рамках кримінального провадження? чи будь-який прокурор? якої прокуратури?) повинен звернутися із клопотанням до суду про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження, чий електронний кваліфікований підпис повинен стояти під клопотанням?

Що стосується ч. 5 статті 615-1 КПК України, то законодавець передбачає, що у разі недостатності зібраних матеріалів для точного відновлення матеріалів втраченого кримінального провадження слідчий суддя, суд постановляє ухвалу про відновлення матеріалів втраченого кримінального провадження в тому обсязі, який на його думку, є достатнім для ухвалення судового рішення, яким суд завершує відповідну стадію судового провадження, або своєю ухвалою закриває розгляд клопотання про відновлення матеріалів втраченого кримінального провадження і роз'яснює учасникам судового провадження право на повторне звернення з таким клопотанням за наявності необхідних документів. Зразу ж виникає проблема: чи можливо оскаржити до апеляційного суду «думку» судді, яка є «достатньою» для ухвалення судового рішення, якщо ця «думка» перешкоджає ухваленню рішення про відновлення матеріалів втраченого кримінального провадження для винесення справедливого та законного вироку у справі...

### Література:

1. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст. 88).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-501-6-56>

## ЩОДО ПРАВА НА ЗАХИСТ ВІД МОБІНГУ У ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ

**Тихонюк Ольга Володимирівна**

*викладач кафедри інформаційного, господарського та  
адміністративного права,*

*Національний технічний університет України*

*«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

*м. Київ, Україна*

Основою цивілізованого суспільства є повага до гідності і самовираження кожної людини у всіх сферах її життєдіяльності; отже, кожен з нас має рівні права і свободи, а також рівні можливості для їх реалізації [1, ст. 21; 2, ч. 1 ст. 6].

Реалізуючи своє конституційне право на працю, ми схильні вважати, що у трудових відносинах не має місця для дискримінації за статтю, національністю чи якимись іншими ознаками і кожен має право на належні, безпечні, здорові та справедливі умови праці, на гідну заробітну плату; впевнені на 100%, що врівноважений стан, хороший настрій впливають на продуктивність на роботі; а також розуміємо, що психологічно здорове робоче середовище – це безпечне середовище, яке сприяє продуктивній роботі, нашому особистісному зростанню, психічному і фізичному добробуту. Також впевненості додає той факт, що працівники мають право на гідне ставлення з боку роботодавця та інших працівників [1, ст. 43; 3, ч. 2 ст. 2, ч. 1 ст. 2-1].

*Звісно, що під час здійснення трудової діяльності між учасниками трудового процесу можуть виникати конфліктні ситуації, але якщо напружена, ворожа атмосфера або виокремлення працівника з колективу чи його ізоляція мають постійний та тривалий характер, то є всі підстави вважати, що мобінг<sup>2</sup> присутній (наприклад, приниження,*

---

<sup>2</sup> Тут і далі по тексті курсив мій (Ольга Тихонюк); не є мобінгом (цькуванням) вимоги роботодавця щодо належного виконання працівником своїх трудових обов'язків, зміна